

גוט שבת Gut Sábész

21. évfolyam 11. szám • Ára: 330 HUF • ב"ה

KIADJA: CHABAD-LUBAVICS ZSIDÓ NEVELÉSI ÉS OKTATÁSI EGYESÜLET

Gyertyagyújtás Budapesten: 15:42 • ט"ו כסלו תשע"ט • 2018. 11. 23. • פרשת וישלח • Szombat kimenetele: 16:50

Minden olyan volt, mint szokott, csak még jobb a ráckevei sábatonon

Tizenegy éve szervez a magyarországi Chábád mozgalom Ráckevén sábatont, a korábbi pilisi helyszín helyett. Tizenegy éve évente kétszer útra kelünk, hogy együtt legyünk a barátainkkal és új barátokat találjunk. Az elmúlt kilenc évben pedig már nemcsak végigélveztem a ráckevei hétvégét, hanem utána beszámoltam a kedves olvasóknak is róla. Mit írhatnék újat ennyi idő után? Mit lehet még mondani egy ilyen bejáratott, gördülékenyen zajló programról, ami évről évre telházal fut immár több mint egy évtizede?

Hogy finom és bőséges volt az ellátás? Mindig az. Bár idén a szusi különlegesen kedves meglepetés volt, meg azok a kis trüffel-töltött gömböcskék... – szóval az étel finom volt és bőséges,

higgyék el nekem.) Hogy gyönyörű a hely, kényelmes a szálloda és klassz a medence? Eddig is az volt, bár idén a Porath család jóvoltából még professzionális masszázsban is részesülhettünk. Hogy kiváló és sokszínű volt a program? Minden évben ámulok, hogy még mindig tudnak újat mondani az előadók, anynyi év után is, bár idén *dr. Israel Avraham* oktatási tanácsadó rabbi előadása a gyereknevelésről igazi csemege volt, nem is szólva az Antiszemitizmus és terror: védekezni vagy támadni? című kerekasztal beszélgetéséről, melyen *Koós Tamás, Megyeri Jónatán, Novák Attila és Oberlander Báruch* rabbi konstruktív érveket és ellenérveket felvonultató vitája olyannyira izgalmas volt, hogy az emberek éjfél után szállingóz-

tak csak el lefeküdni. (És remélem, nem tűnök szerénytelennek, ha hozzáteszem, hogy az oltásokról szóló előadásom szintén kiváló volt...)

Ráckeve olyan volt, amilyenek megszoktuk és szeretjük: családias hangulatú, gyerekzsvajtól hangos, degeszre-evős, testileg-lelkileg feltöltődős. Aki nem hiszi, jelentkezzen a tavaszira – de még időben, mert, hamar elfognak a helyek! Erről jut eszembe, idén bevezetett újításként minden meghallgatott előadásért vagy programért tombolajegyet kaptak, akik részt vettek rajta. A sorsolás fődíjaként ingyenes ráckevei hétvégét lehetett nyerni. Szóval tényleg sietni kell a jelentkezéssel, mert egy szoba már elkelt!

Steiner Zsófia

Programok

a haszidizmus újévén

Kiszlév hó 19. idén november 27-ére esik.

Fárbréngen férfiaknak

November 26-án, hétfőn 19 órakor az Óbudai zsinagógában a hagyományos, haszid dallamokkal, ünnepi vacsorával és lechaimokkal tűzdelt estét *Isaac Stell* és *Faith Aser* rabbi vezetik.

Fárbréngen hölgyeknek

Köves Dvora rebbeceen egy ünnepi estre várja a hölgyeket **27-én, kedden 19 órától az Óbudai zsinagógában**, melyet *Oberlander Batsheva* rebbeceen nyit meg. Az esten *Oirechman Smuel* rabbi tart beszédet a haszidizmus újévééről.

Hanukai programajánló

December 2-9. Közös gyertyagyújtás a Nyugati téren minden este (péntek kivételével) 18-19 óráig

December 2. Alefkids Hanuka az Óbudai zsinagógában 10-12 óráig

Gyertyagyújtás Szentendrén 15.30-tól

December 8: Hanukorcsolya a Műjégpályán 21.00-tól

December 9. Hanukai Makabi Lézer Játékok az AlefKids szervezésében 9.30-12 óráig (regisztráció kötelező)

Gyertyagyújtás Miskolcon 15.30-tól

Gyertyagyújtás Debrecenben 18 órától

További részletek a zsido.com facebook oldalán és a www.zsido.com honlapon

Életképek Ráckevéről – Koós Tamás fotói

Hetiszakasz

Jákob és Ézsau útjai végleg elválnak

Szakaszunkban – *Vájislách* (1Mózes 32:4–36:43.) – Jákob és népes családja úton van hazafelé. Útközben találkozik fi-vérével, Ézsauval, és egy drámai jelenetben kibékülnek, majd végleg elválnak útjaik. Miközben hazafelé tartanak Kánaánba Jákob idős apjához, Izsákhhoz, Schemben a helyi törzsfő-

nök fia elcsábítja és megerősökölja Jákob egyetlen lányát, Dinát, kinek két fivére, Simon és Lévi véres bosszút áll a helyi lakosságon. A szakasz Benjámin születésével és Ráchel halálával, valamint Ézsau és Edom nemzetségeinek és korabeli királyainak felsorolásával végződik.

Zsidó híradó

Lemondott az izraeli védelmi miniszter, de nem bukott meg a kormány

Miután az előző héten 500 rakétát lőtték ki izraeli civilekre Gázából, és teljes készület volt az országban, a biztonsági kabinet úgy határozott, hogy nem kezdi meg a szárazföldi bevonulást a Gáza-övezetbe, hanem elfogadta az egyiptomi közvetítéssel tető alá hozott tűzszüneti megállapodást. Négy miniszter, Avigdor Lieberman védelmi, Zeev Elkin jeruzsálemi ügyekért felelős, Náftali Bennett oktatásügyi és Ájelet Sáked igazságügyi miniszter bejelentette, hogy ők elleneztek a megállapodást, melynek aláírását követő napon, szerdán Lieberman beadta lemondását, mivel „ez a megállapodás nem más, mint a terrornak való behódolás... A gyengeségünk abban áll, hogy másoknak akarunk megfelelni.”

A védelmi miniszteri posztért rögtön Lieberman lemondását követően megindult a verseny, ám a miniszterelnök

végül magának tartotta meg ezt a pozíciót is. Bennett elfogadta a döntést, de ígéretet tett a közönség számára, hogy pártja gondoskodik róla, hogy Netánjáhu be is tartsa a biztonsági helyzet javítására irányuló ígéreteit. „A próbát tettekkel kell kiállni, nem szavakkal. Az embereknek elege van a szavakból.”

A izraeli közvélemény is elégedetlen. A gázai határ körüli településekről százával tüntettek napokon keresztül Tel-Avivban a tüszünet ellen, mely szerintük ugyanolyan törekeny és átmeneti jellegű, mint bármely, a Hámással korábban kötött megállapodás. „Gyermekeink megérdemlik, hogy békében nőjenek fel” – mondták a szervezők.

Jákob és Izrael

A zsidó lélek dichotómiája

Eheti szakaszunkban, a *Vájislách*ban Jákobnak és egy angyalnak a harcáról olvashatunk, amelyben Jákob végül győzedelmeskedik. Jákob ezt követően megkapja az Izrael nevet, s a Biblia innentől fogva mindkét néven hivatkozik rá.

Népünket is ezen a két néven ismerik: „Izrael gyermekei”, illetve „Jákob háza”.

Mi a jelentősége ennek a két névnek? S ha ősapánk egyszer már megkapta az Izrael nevet, a Tóra miért hivatkozik rá továbbra is Jákobként az Izrael mellett?

A Jákob név jelentése „sarok” s ez lényünk azon részére utal, amely két lábbal a földön van, amelyik az anyagisághoz, a fizikai világhoz kapcsolódik. A másik jelentése „trükk”, ami pedig arra utal, hogy mindig trükkösnek, okosnak kell lennünk ahhoz, hogy időnként kivonjuk magunkat a fizikai világ hatásai alól és hogy ezt a fizikai világot valamilyen módon egy, az Isten számára is lakható hakjlékká alakítsuk.

Az Izrael névben ama képességünk fogalmazódik meg, amely képes egészen magasra, még a spirituális valóságok – amelyek bár spirituálisak, mind-

azon által teremtett entitások – fölé emelni lényünket, egy olyan magasságba, ahol valódi isteni esszenciával egyesülünk.

Fentiek értelmében bár Izrael magasztos, általa még nem tudunk változást eszközölni a világban. Ezt csak Jákob képes megvalósítani. Persze Izrael közelségét is éreznünk kell időnként, nehogy szem elől tévesztjük létünk valódi gyökerét és rendeltetését.

Életünk tele van fájdalomokkal és küzdelmekkel, amik mindazon által jelentéssel bírnak, s csodálatos dolgokat képesek produkálni. Ezt azonban nem mindig látjuk s időnként elfáradunk. Ilyenkor kell Istenhez kapcsolódnunk, felemelkednünk és újratöltődnünk, és hagyni a benünk lakozó Jákobnak, hogy kicsit közelebb engedje Izraelt.

Ideje már, hogy a küzdelmeinknek vége legyen. Az Örökkévaló küldje el a Messiást, hogy pontot tegyen ennek a sötét és hosszú gálatnak a végére! Legyen így mihamarább!

Kovács Jichak rabbinövendék
cikke **Yitzi Hurwitz rabbi**
írása nyomán

ISMERKEDJ A TALMUDDAL, TANULJ OLVASNI
HÉBERÜL ÉS ISMERD MEG A HÉBER BETŰK TITKAIT
OBERLANDER BÁRUCH RABBI KURZUSAIN

CHABAD LUBAVICS SZELLEMÉBEN ZSISZ

בס"ד

TALMUDI VITÁK ÉS TÓRAI TÖRTÉNETEK MAI SZEMMEL

2018. november 20-tól, keddenként 17.30 órától a Keren Or Központban
a kurzus ingyenes

HÉBER OLVASÁSI TANFOLYAM

2018. november 21-től, szerdánként 18.00 órától a Keren Or Központban
a kurzus díja: 5000 Ft

ALEFTŐL-DÁLETIG – HÉBER BETŰK A KABBALA TÜKRÉBEN

2018. november 23-től, péntekenként az ima után a Vasvári Pál utcai zsinagógában
a kurzus ingyenes

További információ és jelentkezés: posta@zsido.com, vagy 061/268-0183

Imaidők a következő hétre:

Talmud Egylet – Sász Chevra Zsinagóga

(VI., Vasvári Pál u. 5.)

Vasárnap-péntek: 8.00 Reggeli ima

Vasárnap-csütörtök: 15.50 Délutáni-esti ima (a Keren Or-ban)

Péntek: 13.00 Délutáni-esti ima (a Keren Or-ban)

17.00 **Mártírnak számítanak-e a pittsburghi áldozatok?**

(Oberlander Báruch rabbi előadása);

18.00 *Kábálát Sábát*, majd *Kidus* és vacsora

Szombat: 8.45 Hetiszakasz-tanulás, 9.15 Reggeli ima, majd *Kidus*

15.35 Délutáni ima, majd *szeudá slisit*

Óbudai Zsinagóga

(III., Lajos utca 163.)

Hétfő-péntek (munkanapokon):

6.30 Reggeli ima

Péntek: 18.00 Tanulás

18.30 *Kábálát Sábát*,

majd *Kidus*

Szombat: 9.15 Hetiszakasz

a kabbala tükrében

10.00 Reggeli ima, majd *Kidus*

Budavári Zsinagóga

(I., Táncsics M. u. 26.)

Péntek: 18.00 Tanulás;

Faith Asher előadása;

19.00 Szombatfogadás

Szombat:

9.30 Reggeli tanulás

(zsidó misztika)

10.00 Reggeli ima

Velem és a Rebbével történt Hallgasson az orvosára!

Long Islanden nőttem fel. A szüleim a vallásos embereket sújtó üldöztetés elől menekültek Oroszországból Amerikába, de a testvéremet és engem világi szellemben neveltek fel.

A hatvanas évek végén mentem főiskolára, ami egy igazán vad időszak volt. A hippi kultúra a virágkorát érte. A fiatalok megkérdőjelezték minden hagyományt. Én is részese voltam ennek a mozgalomnak, és sok minden más mellett a zsidó vallást is kritikusan szemléltem. Arra jutottam, hogy nincs sok értelme.

Mindez egy szempillantás alatt megváltozott, amikor a hetvenes évek közepén összetalálkoztam egy csapat, kisbusszal közlekedő jesivanövendékekkel. Mint később megtudtam, ez egy micvatank volt. Az egyik fiú megkérdezte, hogy zsidó vagyok-e, és amikor igennel feleltem, behúzott a járműbe és tfilint tekert a karomra. Emlékszem, elismerésre méltónak találtam az őszinteségét, és azt, hogy mindez mennyire fontos számára és a barátainak is. Miután végeztünk, megkért, hogy iratkozzak fel egy programra, amit a Rebbe indított útjára nem sokkal korábban. Ez volt a mezuzá-kampány. Hamarosan kaptam egy új mezuzát, teljesen ingyen.

Ekkor elkezdtem a zsidóságot tanulmányozni, és amikor beiratkoztam a Milwaukee Orvosi Egyetemre, megismerkedtem Yisrael Shmotkin rabbival, aki az egyetemen működő Chábád kirendeltség vezetője volt. Végül, négy másik egyetemistával együtt, a Milwaukee-i Chábád-házban béreltünk szobát. Mondanom sem kell, hogy ez nagyszerű döntés volt, és hamarosan

a Tóra útmutatásai alapján kezdem el élni az életemet.

Néhány évvel később, 1978-ban, miután lediplomáztam, a Bronxban lévő Montefiore Kórház onkológiájára kerültem gyakornoknak. Ott találkoztam egy ötven éves iráni zsidó férfival, aki nem sokkal korábban vándorolt be az Egyesült Államok-

Dr. Gedalya Schechtman 2016 februárjában adta az interjút New Yorkban.

ba. Emlékszem, két fia kísérete, és mindannyian kipát viseltek. Gyakornokként az volt a feladatom, hogy az új betegeket kellett megvizsgálnom. Miközben a férfi kórtörténetét jegyeztem le, elmesélte, hogy családja már nemzedékek óta Iránban él, és azért jött Amerikába, hogy a csontvelő-daganatát kezeltesse. Ez egy nagyon agresszív ráktípus, mely gyakran évekig lapang, majd gyorsan kifejlődik. Az elkövetkező hónapokban az állapota egyre csak romlott. Fájdalmai voltak, nehezen mozgott és a vérképe is riasztó volt. Közöltem vele, hogy más terápiát kell alkalmazni és növelni kell a

kemoterápia mennyiségét. Egy hónappal később jelentősen javult az állapota. Kiegyenesedett járt és nagyon vidám volt. A vérvizsgálat után egészen elképedtem: minden érték teljesen normális volt. Amikor megosztottam vele az örömhírt, a következőket mondta: „Doktor úr, valamit el kell mondanom Ön-

mert minden rendbe jön. Megköszöntem és továbbindultam, de még utánam szól: „Tegyen mindent pontosan úgy, ahogyan az orvos előírja!” – tette hozzá.

A férfi azt is elmondta, hogy ezután rögtön elkezdte az általam előírt terápiát. Ahogy hazavert, bevette a gyógyszereket, és már néhány nap elteltével érezte a javulást. Egy hét múlva minden fájdalom elmúlt.

Egy év elteltével teljesen gyógyultnak nyilvánítottam. Később azután elvesztettem vele a kapcsolatot.

Sokat gondolkodtam azon, hogy mi is történt valójában. Mielőtt a Rebbe megáldotta volna ezt a férfit, nagyon súlyos állapotban volt, messze a gyógyulástól. Az áldás után viszont rendkívül gyorsan felépült. Számomra, mint fiatal orvosnak, ez annak a megerősítését is jelentette, hogy a megfelelő terápiát alkalmaztam. A Rebbe azt tanácsolta a betegnek, hogy mindenben kövesse az utasításaimat. Ez sokat jelentett nekem.

Sok hasonló történetet hallottam. A Rebbe egy néhány perces találkozás során is képes volt arra, hogy belelásson az emberekbe, és megérezze a problémáikat, vívódásaikat. Az áldása mindenkiben mély nyomott hagyott.

Dr. Gedalya Schechtman

Készült a lubavicsi Rebbe életét feldolgozó archívum videóinterjúja alapján.

Az archívum magyar nyelvű változata itt érhető el:

www.youtube.com/alubavicsirebbe

Kóser konyha

Pizzás csiga

Tejes, tojásmentes, mezonot

A tésztához:

½ kg liszt

1 pohár tej

50 g friss élesztő

2 ek. olívaolaj

2 kk. só

2 ek. szezámamag

½ kk. köménymag

A töltelékhez:

1 sűrített paradicsom
(konzerv)

2 ek. olívaolaj

Néhány evőkanál víz

2 gerezd fokhagyma,
összetörve

Só, cukor, bors, ízlés szerint

1 doboz olajbogyó,
felkarikázva

Reszelt sajt

Az élesztőt felfuttatjuk. A

tésztához valókat össze-

gyúrjuk. Olajozott tálban,

letakarva fél óra alatt meg-

kelesztjük, majd négy da-

rabba vágjuk és egyenként

megtöltjük. Ehhez a töltelék

hozzávalóit a reszelt sajt és

az olajbogyó kivételével egy

nagy tálban alaposan össze-

keverjük. Kinyújtjuk az első

tésztadarabot, megkenjük a

paradicsomkrémmel, meg-

szórjuk olajbogyóval, majd

reszelt sajttal, szorosan fel-

tekerjük, és a szélét össze-

csipkedve lezárjuk. A tész-

tatekereszt kétujjnyi vastag

szeletekre vágjuk, a csigákat

sütőpapírral bélelt tepsire

rakosgatjuk, egymástól né-

hány centi távolságra. 15-20

percnyi pihentetés után 180

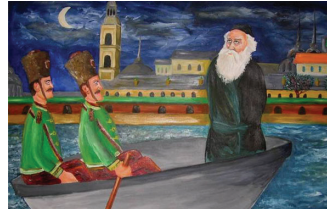
fokra előmelegített sütőben

20 perc alatt készre sütjük.

Jud-tet kiszlév, a hászidizmus újéve

Az ünnepeket nélkülöző ches-ván hónap után következő kiszlév bővelkedik jeles napokban és ünnepekben. Ez a szabadság, az öröm, az átalakulás hónapja, melynek csúcspontja Hanuka már tévét hónapba is átlógó, nyolcnapos ünnepe jelenti. Haszid szempontból emellett a legfontosabb nap kiszlév 19.

Ez a nap a hászidizmus születésnapja (idén november 27.). 1798-ban ezen a napon szabadult ki a börtönből a cár utasítására Chábád hászidizmus alapítója, az Álter rebbe, a ljádi Sneur Zálmán rabbi. Az Álter rebbet azért tartóztatták le, mert hamisan azzal vádolták meg, hogy a

francia forradalmat támogatja, és garázdálkodásra, illetve anarchiára buzdítja a zsidó fiatalokat. Sneur Zálmán rabbi ekkorra már a hászid mozgalom jelentős vezetője volt, így a hamis vádak az oroszországi hászid mozgalom ellen is irányultak. Jud-tet kiszlév az Álter rebbe szabadon bocsátásának, egyben sajátos gondolkodásmódjának és tanítási módszérének ünnepe is. Az ötödik rebbe,

Sálom DovBer Schneersohn rabbi így írt jud-tet kiszlévéről: „ünnepe, melyen lelkünk megváltott békében, és megkaptuk lelkünk fényét és életét”, majd hozzátette: „Azt is mondhatnánk, hogy ez a hászid tanítások, az Élő Isten szavainak újéve”. Ebben a levélben olvassunk a jud-tet kiszlév jeles nappá való kikiáltásáról: „Ez a nap jelenti munkánk kezdetét, mely arra irányul, hogy beteljesítsük a teremtés valódi célját ezen a földön, vagyis azt, hogy szent Tóránk legbelső fényét előhozzuk...”. Ez a nap egyben a halál-évfordulója az Álter rebbe mesterének, a mezricsi mágidnak is, aki 1772-ben hunyt el.

A rabbi válaszol

Hogy menjünk kórházba sábeszkor, vészhelyzet esetén?

Olvasónk egy szombaton történt baleset után fordult a rabbizhoz azzal a kérdéssel, helyesen tették-e, hogy a saját kocsijukkal vitték kórházba súlyosan sérült kisgyermeküket, és nem vártak taxira.

Válasz: A szombati pihenés az a legfontosabb micvák közé tartozik, egyike a Tízparancsolatnak (2Mózes 20:8–11.; 5Mózes 5:12–15.). Ha valaki nem tartja a szombatot, az olyan, mintha megkérdőjelezné Isten létezését, és azt, hogy hat nap alatt teremtette a világot és a hetedik napon megpihent és pihenést rendelt az embereknek is (Maimonidész, *A szombat szabályai* 30:15.).

Vészhelyzet esetén azonban meg kell szegni a szombatot (és más szabályokat, pl. köserség, böjt, stb. [Maimonidész *uo.* 2:1.]), ha ezzel életet mentünk (*Sulchán áruch OC 328:2.*) Ezt a Talmud (*Jomá 85a-b.*) több bibliai utalásból vezeti le. A lubavicsi Rebbe magyarázata szerint az, ha valaki szombaton tiltott munkákat csinál életveszély elhárításáért, az valójá-

ban nem szombatszegés: van, amikor egyszerűen úgy tartunk sábeszt, hogy életet mentünk (*Likuté szichot 27.* kötet 138. oldal, *A zsidó tudományok 2.* kötet 208–209. oldal).

Amikor meghozzuk a döntéseinket, szem előtt kell tartani, mi az, amire valóban szükség van az életmentéshez, mivel feleslegesen nem szabad olyan dolgokat tenni, ami szombatszegésnek számít. A háláchá (*SÁ uo.* 318:2.) a következő példát hozza erre: ha egy életveszélyben levő betegnek feltétlenül szüksége van valamilyen ételre, akkor csak annyit szabad főzni, amennyit ő elfogyaszt, nem szabad ezzel együtt mások számára is készíteni, és ha a beteg nem eszi meg az egészet, akkor a maradékot nem szabad másnak megennie.

Ha kórházba kell menni, akkor természetesen be szabad ülni a kocsiá és elmenni vele a kórházig. Ha lehetőség van rá, akkor jobb választás egy nem-zsidó sofőr által vezetett taxival utazni, mint saját magunknak vezetni, mivel az egyrészt sokkal nagyobb szombatszegésnek szá-

mít, másrészt, ha lehet, jobb egy nem-zsidó ember segítségét kérni a szombaton tiltott munkák elvégzésére (*SÁ uo.* 328:12. *Rómá; Étláledet 6:19.*). Praktikus szempontból is jobb választás a taxi: túl azon, hogy nem veszítünk időt a parkoló kereséssel, a motor lezárása a kórháznál már olyan munka lenne, ami nem szükséges az életveszély elhárításához (*Étláledet uo.* 20.). Ugyanígy pl. az ajtó kinyitása és becsukása – ami fel- illetve lekapcsolja az autó világítását – sem tartozik szervesen az életmentéshez, ezért, ha van rá mód, erre nem-zsidó segítőt kérjük meg (*uo.* 19.). Mindezt csak akkor kell figyelembe venni, ha a taxi könnyen elérhető és nem veszítünk drága perceket kereséssel, várakozással egy olyan esetben, amikor minden perc számít. Ha ilyen jelegű életveszély van, akkor azt a megoldást kell választani, ami valójában a leggyorsabb (*uo.* 18.).

Kívánok mindenkinek egészséget és hosszú életet, *ámén*

**Üdvözlettel:
Oberlander Báruch**

Gut Sábesz – megjelenik hetente

Kiadja a Chabad-Lubavics – Zsidó Nevelési és Oktatási Egyesület / Published weekly by Chabad-Lubavitch – The Jewish Heritage Center of Hungary
1052 Budapest, Károly körút 20.

Telefon: +36-1-268-0183

www.zsido.com / info@zsido.com

Felelős kiadó: Oberlander Báruch rabbi

Főszerkesztő: Steiner Zsófia

A kiadvány szent szövegek részleteit és magyarázatait tartalmazza. Kérjük, ne dobja el!

Munkatársak: Golubovics Martina,

Dénes Anna, Kovács Jichák, Molnár Zsófia

Nyomdai előkészítés: Juhász Valéria

ISSN 1416-4604

EMIH

EGYSÉGES MAGYARORSZÁGI
IZRAELITA HITKÖZSÉG